

Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων

Ενότητα 13^η: Ζήτηση Αγροτικών Προϊόντων

Χρίστος Καμενίδης
Τμήμα Γεωπονίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

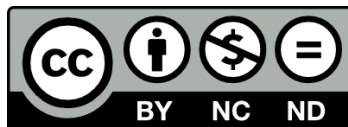

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ζήτηση Αγροτικών Προϊόντων

Έννοια της Ζήτησης

- **Ζήτηση ενός προϊόντος:** οι διάφορες ποσότητες του τις οποίες ένας ή περισσότεροι καταναλωτές θέλουν και μπορούν να αγοράσουν στις αντίστοιχες τιμές σε ορισμένο τόπο και χρόνο.
- **Ζήτηση:** αναφέρεται σε μια συνεχή συνάρτηση ζητούμενων ποσοτήτων και αντίστοιχων τιμών.
- **Ζητούμενη ποσότητα:** αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη ποσότητα του προϊόντος που ζητείται σε μια ορισμένη τιμή, δηλαδή σε ένα μόνο σημείο της καμπύλης Ζήτησης.
- Μπορεί να εκφραστεί: **αριθμητικά**, με τον Πίνακα Ζήτησης, **αλγεβρικά**, με τη συνάρτηση Ζήτησης, και **γεωμετρικά**, με την καμπύλη Ζήτησης.

Πίνακας Ζήτησης

Τιμές ροδακίνων (Ευρώ/χιλιόγραμμο)	Ζητούμενες ποσότητες ροδακίνων (τόνοι)
0,8	2.500
0,9	2.000
1,0	1.500
1,1	1.000
1,2	700

Πηγή: Καμενίδης (2010)

Συνάρτηση Ζήτησης

$$Z_{\pi} = f (T_{\pi}, E_{\kappa}, T_{\alpha}, T_{\sigma}, \Pi_{\kappa})$$

Z π = ζητούμενη ποσότητα του αγροτικού προϊόντος.

T π = τιμή του προϊόντος.

E κ = εισόδημα καταναλωτών.

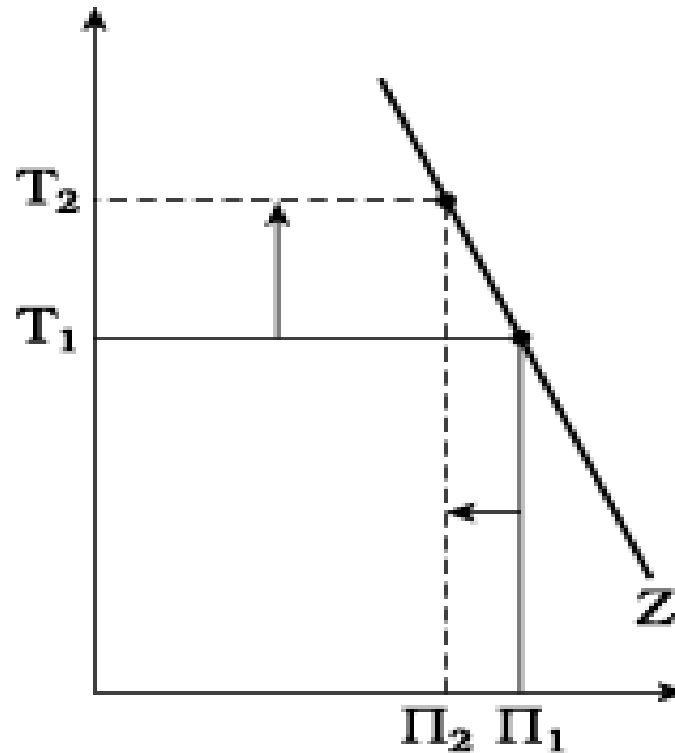
T α = τιμές υποκατάστατων ή ανταγωνιστικών προϊόντων.

T σ = τιμές συμπληρωματικών προϊόντων.

Π_{κ} = προτιμήσεις καταναλωτών .

Καμπύλη Ζήτησης

Πηγή: Καμενίδης (2010)

Νόμος της φθίνουσας οριακής χρησιμότητας των αγαθών

- «...Η χρησιμότητα (ωφέλεια) που προκύπτει από την κατανάλωση **μιας επιπλέον μονάδας** ενός αγαθού μειώνεται καθώς η καταναλισκόμενη ποσότητά του αυξάνεται».

Είδη Ζήτησης (1)

Ανάλογα με τα άτομα που ζητούν ένα προϊόν

- Ατομική Ζήτηση (Individual Demand) ή Ζήτηση Καταναλωτή (Consumer Demand).
- Οικογενειακή ζήτηση (Household Demand).
- Συνολική ζήτηση (Total Demand) ή Ζήτηση Αγοράς (Market Demand).

Είδη Ζήτησης (2)

Ανάλογα με τη μορφή με την οποία ζητείται ή το σκοπό για τον οποίο ζητείται ένα προϊόν

- **Πρωτογενής Ζήτηση (Primary Demand)**, όταν το προϊόν ζητείται για τελική κατανάλωση.
- **Δευτερογενής Ζήτηση (Derived Demand)**, όταν το προϊόν ζητείται όχι για τελική κατανάλωση, αλλά ως πρώτη ύλη για να παραχθεί κάποιο άλλο προϊόν.

Ο Νόμος της Ζήτησης

- «*Η ζητούμενη ποσότητα ενός προϊόντος ανά μονάδα χρόνου και σε ορισμένο τόπο **σχετίζεται αντιστρόφως ανάλογα προς την τιμή του**, με την προϋπόθεση ότι όλοι οι άλλοι παράγοντες, που επίσης επηρεάζουν τη ζήτησή του, παραμένουν αμετάβλητοι*».

Λόγοι που καθιστούν τον Νόμο της Ζήτησης μη πλήρως εφαρμόσιμο στα αγροτικά προϊόντα

1. Η μεγάλη αναγκαιότητα των αγροτικών προϊόντων στη διατροφή των ανθρώπων.
2. Η κορεσιμότητα του ανθρώπινου οργανισμού σε τρόφιμα.
3. Η ευπάθεια των αγροτικών προϊόντων.

Παράγοντες που επηρεάζουν τη Ζήτηση των αγροτικών προϊόντων

1

- Η τιμή του προϊόντος

2

- Οι τιμές των άλλων αγροτικών προϊόντων

3

- Τα εισοδήματα των καταναλωτών

4

- Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των καταναλωτών

5

- Οι προτιμήσεις και οι συνήθειες των καταναλωτών

6

- Οι ευκολίες πληρωμής

7

- Η συχνότητα πληρωμής

8

- Ο πληθωρισμός

9

- Η οικονομική κρίση

10

- Η στρατηγική εμπορίας του φορέα εμπορίας

Ελαστικότητα Ζήτησης των αγροτικών προϊόντων

- «...ο λόγος της σχετικής αλλαγής στη ζητούμενη ποσότητά του προς τη σχετική αλλαγή στην τιμή του ή στις τιμές των άλλων προϊόντων ή στο εισόδημα των καταναλωτών».

Τρία είδη:

- Ελαστικότητα Ζήτησης σε σχέση με την τιμή (price elasticity of demand).
- Σταυροειδής ελαστικότητα Ζήτησης (cross elasticity of demand).
- Εισοδηματική ελαστικότητα Ζήτησης (income elasticity of demand).

Ελαστικότητα Ζήτησης σε σχέση με την τιμή

«... ο λόγος της εκατοστιαίας αλλαγής στη ζητούμενη ποσότητα ενός προϊόντος προς την εκατοστιαία αλλαγή στην τιμή του».

Μαθηματικά, δίνεται από τους εξής δύο τύπους:

- **Ελαστικότητα σημείου:**

$$E_z = \frac{\% \Delta \Pi}{\% \Delta T} = \frac{\frac{\Delta \Pi}{\Pi}}{\frac{\Delta T}{T}} = \frac{\Delta \Pi}{\Delta T} \cdot \frac{T}{\Pi} = \frac{1}{\frac{\Delta T}{\Delta \Pi}} \cdot \frac{T}{\Pi}$$

- **Ελαστικότητα τόξου**

$$E_z = \frac{\% \Delta \Pi}{\% \Delta T} = \frac{\frac{\Pi_1 - \Pi_2}{\Pi_1 + \Pi_2}}{\frac{T_1 - T_2}{T_1 + T_2}} = \frac{\Pi_1 - \Pi_2}{\Pi_1 + \Pi_2} \cdot \frac{T_1 + T_2}{\Pi_1 + \Pi_2} = \frac{1}{\frac{\Delta T}{\Delta \Pi}} \cdot \frac{T_1 + T_2}{\Pi_1 + \Pi_2}$$

όπου: **EZ**= ελαστικότητα ζήτησης σε σχέση με την τιμή
ΔΠ= αλλαγή στη ζητούμενη ποσότητα ενός προϊόντος
ΔΤ= αλλαγή στην τιμή του προϊόντος
Π ή Π₁= αρχικά ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος
Π₂= τελικά ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος
Τ ή Τ₁= αρχική τιμή του ζητούμενου προϊόντος
Τ₂= τελική τιμή του ζητούμενου προϊόντος

Μορφές ελαστικότητας Ζήτησης σε σχέση με την τιμή

- **Τελείως ανελαστική Ζήτηση ($EZ=0$):** οποιαδήποτε αλλαγή στην τιμή του προϊόντος δεν προκαλεί απολύτως καμιά αλλαγή στην ζητούμενη ποσότητα.
- **Ανελαστική Ζήτηση ($0 < EZ < 1$):** μια αλλαγή στην τιμή ενός προϊόντος προκαλεί μια σχετικά πολύ μικρότερη αλλαγή στη ζητούμενη ποσότητά του.
- **Μοναδιαία Ζήτηση ($EZ=1$):** μια αλλαγή στην τιμή ενός προϊόντος προκαλεί μια ισόποση εκατοστιαία αλλαγή στην ζητούμενη ποσότητα.
- **Ελαστική Ζήτηση ($EZ > 1$):** μια αλλαγή στην τιμή ενός προϊόντος προκαλεί σχετικά πολύ μεγαλύτερη αλλαγή στην ζητούμενη ποσότητα.
- **Τελείως ελαστική Ζήτηση ($EZ=\infty$):** μια απειροελάχιστη αλλαγή στην τιμή ενός προϊόντος θα προκαλέσει μια απείρως μεγάλη αλλαγή στην ζητούμενη ποσότητα.

Παράγοντες που επηρεάζουν την ελαστικότητα Ζήτησης

Η ύπαρξη ανταγωνιστικών προϊόντων

Η ποικιλία χρησιμοποίησης ενός προϊόντος

Η διατηρησιμότητα του προϊόντος

Ο βαθμός αναγκαιότητας του προϊόντος

Η τιμή του προϊόντος σχετικά με το εισόδημα των καταναλωτών

Το επίπεδο του εισοδήματος των καταναλωτών

Η σημασία της ελαστικότητας Ζήτησης σε σχέση με την τιμή

1. Οι παραγωγοί προβαίνουν συνήθως στην παραγωγή εκείνων των προϊόντων στα οποία ισχύουν **τιμές εγγύησης**.
2. Οι φορείς εμπορίας υιοθετούν διάφορες μεθόδους για την **επιτυχή διάθεση** των αγροτικών προϊόντων με βάση την ελαστικότητα Ζήτησης.
3. Το Κράτος παίρνει διάφορα μέτρα προστασίας των εισοδημάτων των παραγωγών και των καταναλωτών από τις **μεγάλες διακυμάνσεις** των τιμών.

Σταυροειδής Ελαστικότητα Ζήτησης

«...ενός προϊόντος A, ως προς ένα προϊόν B, ονομάζεται λόγος της εκατοστιαίας αλλαγής στη ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος A προς την εκατοστιαία αλλαγή στην τιμή του προϊόντος B».

$$E_{Z\sigma} = \frac{\% \Delta \Pi_{\alpha}}{\% \Delta T_{\beta}} = \frac{\frac{\Delta \Pi_{\alpha}}{\Pi_{\alpha}}}{\frac{\Delta T_{\beta}}{T_{\beta}}} = \frac{\Delta \Pi_{\alpha}}{\Delta T_{\beta}} \cdot \frac{T_{\beta}}{\Pi_{\alpha}}$$

όπου: $E_{Z\sigma}$ = η σταυροειδής ελαστικότητα ζήτησης.

Π_{α} = η αρχικά ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος A.

$\Delta \Pi_{\alpha}$ = η αλλαγή στη ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος A.

T_{β} = η αρχική τιμή του προϊόντος B.

ΔT_{β} = η αλλαγή στην τιμή του προϊόντος B.

Εισοδηματική Ελαστικότητα Ζήτησης

«...ο λόγος της εκατοστιαίας αλλαγής στη ζητούμενη ποσότητα ενός προϊόντος προς την εκατοστιαία αλλαγή στο εισόδημα των καταναλωτών»

$$E_{Z\varepsilon} = \frac{\% \Delta \Pi}{\% \Delta E} = \frac{\frac{\Delta \Pi}{\Pi}}{\frac{\Delta E}{E}} = \frac{\Delta \Pi}{\Delta E} \cdot \frac{E}{\Pi}$$

όπου: $E_{Z\varepsilon}$ = η εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης.

Π = η αρχικά ζητούμενη ποσότητα ενός προϊόντος.

$\Delta \Pi$ = η αλλαγή στη ζητούμενη ποσότητα του προϊόντος.

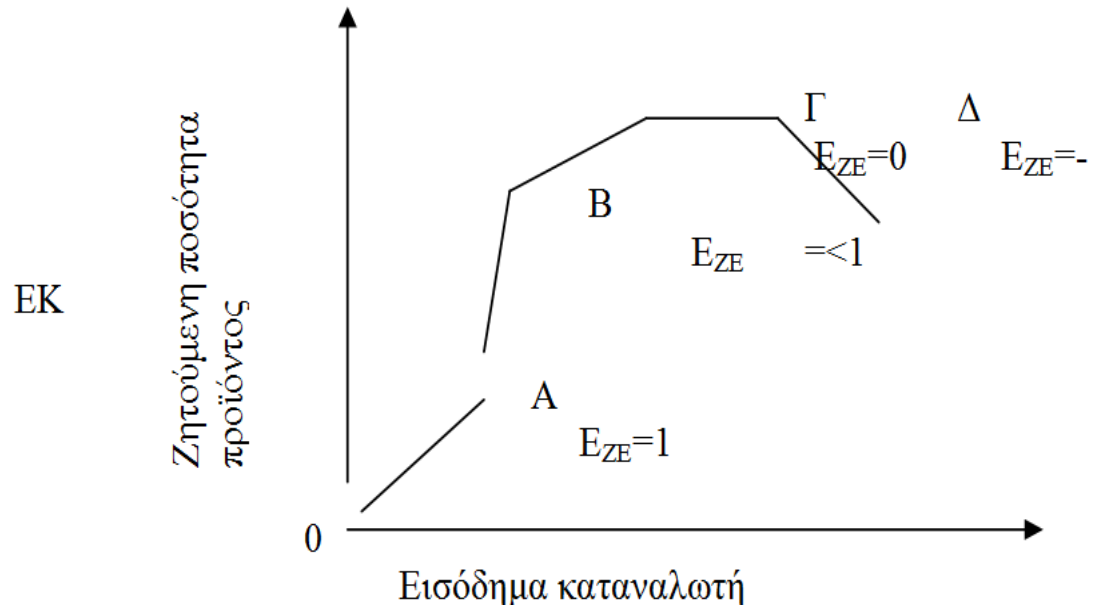
E = το αρχικό εισόδημα καταναλωτή.

ΔE = η αλλαγή στο εισόδημα καταναλωτή.

Μορφές εισοδηματικής ελαστικότητας Ζήτησης

1. Θετική.
2. Αρνητική.
3. Μηδενική.
4. Μοναδιαία.
5. «Ελαστική» εισοδηματική Ζήτηση.
6. «Ανελαστική» εισοδηματική Ζήτηση.

Πηγή: Καμενίδης (2010)

Παράγοντες που επηρεάζουν την εισοδηματική ελαστικότητα Ζήτησης

Το αρχικό
επίπεδο
εισοδήματος

Το μέγεθος
αλλαγής του
εισοδήματος

Το είδος του
προϊόντος

Η χρονική
περίοδος

Το μελλοντικό
εισόδημα των
καταναλωτών

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Εικόνα 1: <Καμπύλη Ζήτησης><Καμενίδης (2010)>.
- Εικόνα 2: <Μορφές εισοδηματικής ελαστικότητας Ζήτησης><σύνδεσμος><Καμενίδης (2010)>.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Πίνακας 1: <Πίνακας Ζήτησης> <Καμενίδης (2010)>

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Χρίστος Καμενίδης.
«Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων. Ζήτηση Αγροτικών Προϊόντων». Έκδοση:
1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS202/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Αλεμπάκη
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014

